

MANEL ROMÀ

Em dic Manel Romà i vaig néixer fa quaranta-dos anys a Girona, on també visc i treballo. Sóc economista de professió, encara que actualment també estic estudiant Filologia Catalana a la Universitat Oberta de Catalunya. Suposo que la dèria per escriure sempre m'ha perseguit amb més o menys intensitat segons l'època de la vida per on transitava. Però darrerament, gràcies sobretot a l'impuls inicial del web "relatsencatalà.com", aquesta dèria s'ha acabat convertint en una veritable companya de viatge.

"Sé que encara m'escoltes" va sorgir de la següent proposta a relatsencatala.com:

Repte número 273: *Ai, l'amor...*

Tema: Declaració d'amor en primera persona

Paraules clau: mentider, postal, tomb, volar (amb les variacions admeses habitualment)

Extensió: Màxim 350 paraules

SÉ QUE ENCARA M'ESCOLTES

Fa molt de temps que ens coneixem, bé prou que ho saps. De ben petits, mentre ens perseguíem pel pati del col·legi, ja em vas captivar amb aquella cara pigallada, tan encantadora quan et sorgia el mal geni. Des de llavors he viscut per trobar-te, per coincidir en algun cafè, en algun sopar, en alguna cantonada.

Hem compartit adolescència, i més d'un tomb per la ciutat, on sempre m'acusaves de mentider quan se m'escapava algun afalac. Amb aquesta reacció aconseguies que em devorés la timidesa, i mai vaig acabar de fer el pas.

Et recordo en el teu casament. Feies goig amb aquell vestit d'un blanc trencat i els cabells recollits en una cua encisadora. Allà vaig conèixer l'Albert, el teu home, un paio agradable, honest, que t'estimava amb bogeria i amb qui, casualitats de la vida, vaig acabar treballant en el mateix despatx. Sense adonar-se'n m'ha portat el teu record cada matí, escampant la teva olor quan es treia l'americana.

Primer va venir la Dolors, la teva mirada calcada, el teu mal geni. Vaig viure el seu primer dia d'escola, quan, presa d'un atac de plorera, no se't desenganxava del vestit. L'Albert i jo rèiem per sota el nas, no es penses que ens fotíem, pobreta. Després va ser en Pau, una preciositat amb els ulls clars del seu pare però amb els teus irresistibles llavis, tan sorruts i tendres a l'hora, una combinació que m'ha fet volar en tants i tants de somnis, embriagat pel sabor d'un petó impossible.

I han passat els anys, i m'he convertit, gràcies a la feina amb el teu home i la nostra antiga amistat, en una mena de tiet solitari que apareix discretament en algun àpat familiar i a qui sempre envieu una postal quan marxeu de viatge.

Però ja en tinc prou, tant me fa el que pugui pensar l'Albert, tant me fa que ara reposis, ben quieta i pàl·lida, però igualment preciosa, dins d'aquesta pau que sembla eterna. Ha arribat l'hora de que ho sàpigues, sé que no és massa tard, sé que encara m'escoltes: T'estimo Maria, sempre t'he estimat i sempre t'estimaré.

JOSEP M. SANSALVADOR I PROVENSAL

Josep M. Sansalvador i Provensal (Girona, 1965). Cursà estudis empresarials i treballa en una caixa d'estalvis (és més de números que de lletres). Viu a Sarrià de Ter amb la seva família, on participa en el consell de redacció de la revista local *Parlem de Sarrià*. Intenta practicar la narrativa breu des de les pàgines electròniques de www.relatsencatala.cat. Ha publicat algun relat en obres col·lectives i, des de l'estiu de 2008, té cura del bloc *De res, massa* (<http://blocs.mesvilaweb.cat/jmsansalvador>)

JA VINDRÀ EL BON TEMPS

Poc avesat com estava a arrugar-se davant les dificultats, en Julià va voler sortir, tant sí com no, a comprar un regal per a la tia Patrícia. No era pas qüestió de trencar la tradició: cada Nadal li feien un detallet, que ella agraià i que (tots els nebots n'estaven convençuts), ja s'esperava. De totes maneres, d'ençà que la tia Patrícia s'havia jubilat, la notaven una mica desmenjada, amb certa falta de motivació. Semblava que li faltava un pessic d'il·lusió i quan arribaven les festes i miraven d'enquestar-la per veure què li faria gràcia que li regalessin, la resposta era, invariablement, la mateixa :

-Ai, no. Aquest any, no. No us busqueu maldecaps, que ja en teniu prou i tot val molts diners. A més, ja vindrà el bon temps ...

Aquesta evocació del bon temps els transportava a mitjans de març. La tia Patrícia celebrava el seu Sant el dia 13 i convidava a dinar a fora a tota la família, aprofitant que el dia s'havia allargat i la primavera era a les portes. Com que cada any eren més colla, el convit li costava quartos, però ella ho feia amb tota la il·lusió i bona voluntat del món. En aquella ocasió, també li feien un present, que solia ser esplèndid. No miraven prim : com que havia quedat soltera, havia tingut cura de tota la mainada, de tots els avis, havia dut el pes de la casa ... Se l'estimaven molt i entre tots li feien un bon regal. Un any fou

un equip d'alta fidelitat (li agrada tant Vivaldi !), un altre, un collaret. La vegada que van tenir l'acudit de regalar-li aquell rellotge els va costar un bon disgust: un mangui li va clissar i, en sortir del metro, li va posar una navalla al coll !

En Julià era el nebot gran i anava pel mateix camí : era l'únic solter. I com que no arrossegava càrregues familiars i tenia certa disponibilitat de temps, els seus germans i cunyades li encomanaven la missió d'escollir i anar a comprar el regal per a la tieta, encàrrec que complia sempre amb precisió i encert. Era una persona de molt bon gust i sempre estava al corrent de la novetat. Aquell any havia estat impossible, de totes totes, arrencar qualsevol indicatiu de suggeriment per part de la tia Patrícia i calia fer la feina partint de zero. "Ja vindrà el bon temps, ja vindrà el bon temps, ..." i d'aquí no havien pogut treure-la. Caldria rastrejar les botigues a la recerca d'algun objecte que pogués fer-li efecte, però aquell hivern era singularment cru i feia de mal recórrer carrers tot mirant aparadors i regirant comerços.

En Julià, volta que voltaràs, ja hi havia dedicat un parell de tardes, infructuosament, i només n'havia arreplegat un quasi refredat, provocat per les baixíssimes temperatures inusuals a la ciutat. El glaç i el fred vent acompanyaven els seus passejos vespertins. Prou que anava ben abrigat, amb el gavany llarg, amb bufanda i guants, però suportava el fred de mala manera. Sempre explicava que havia avorrit l'hivern per sempre més quan va fer el servei militar a Burgos. Li resultava incòmode de veritat haver-se d'empescar un regal sota tan dures condicions climatològiques.

Tan i tan fredes eren aquelles tardes de desembre, que en Julià anava de mal en pitjor. Tot el dia li rajava el nas, feia una despesa considerable en mocadors de paper i, aquelles neurones que fins aleshores li havien regit extraordinàriament bé l'exquisidesa pels regals nadalencs, estaven a punt de congelació. No hi havia manera de trobar res escaient per a la tia Patrícia. El temps corria, el fred no afluixava i en Julià passava pena de la vida per tirar endavant els seus propòsits.

Una tarda, a darrera hora, en un carrer que no era dels que més freqüentava, descobrí una botiga nova. O no s'hi havia fixat mai o havien obert feia realment poc. Feia patxoca :

uns grans aparadors, il·luminats de manera exactament precisa i abillats amb motius nadalencs mostraven tot d'articles de regal diversos. Feia cara de formar part d'una cadena de franquícies. En Julià creia recordar haver-ne vist alguna d'estètica similar en algun altre racó de la ciutat, però no se li havia acudit mai d'entrar-hi. Objectes de decoració i petit mobiliari, artesanía ètnica... Del sostre en penjaven uns jerseis de llana teixits a mà amb motius naïf i al fons s'hi podia entreveure tot de prestatgeries amb plats i olles i terrissa de diferents estils. Era ple. Les portes corredisses s'obrien, hospitalàriament, i tot de gent a la recerca de regals, com ell mateix, entraven i sortien. Quan la gran portalada de vidre quedava oberta de bat a bat en sortia una flaire agradable, barreja d'essències i aromes exòtiques. Feia olor de net, semblant a aquella que se sent en acabar de fer bugada, quan la roba és a l'assecadora; i dins l'establiment hi sonaven els clàssics compassos, melosos, de les nades de Bing Crosby. Veient que a la llinda de la porta hi havia un calefactor monumental que obsequiava generosament de graus centígrads els clatells entrants i sortints, en Julià va trobar-se dins, sense pensar-s'hi massa, examinant una pila de flassades de viatge que, segons deia el cartell, venien del Perú. No feien per la tia Patrícia, ni tampoc uns xilòfons d'oferta que hi havia al costat. Encara menys encaixaven amb la filosofia del regal que havia de fer, unes làmines amb motius alfabètics xinesos emmarcades amb canya de bambú que estaven exposades entrant a la dreita, vora el taulell.

En Julià, i no pas per primer cop aquella tarda, va tenir la sensació d'estar atabalat. Aquell Nadal no se'n sortia. No es veia capaç d'encertar amb cap regal per la tia. Ja veia a venir que, si comprava alguna cosa sense solta ni volta, només per sortir del pas, els seus germans l'esbronzarien. El més prudent seria donar-se per la pell i traspasar la responsabilitat al germà petit. Segur que ell, amb l'ajut de la seva muller, faria més bon paper. Estava tip de voltar, tip d'aparadors, tip de les nades dels fils musicals dels establiments ... I sobre tot, tip del fred, del fred horrorós que feia aquell hivern.

Ja anava per marxar de la botiga quan, en passar per un expositor de llibres contigu a la sortida, ensopegà amb una persona que li resultà remotament familiar. Era una noia de la seva mateixa edat, rosseta, amb els ulls foscos, ni alta ni baixa, ni prima ni grassa (però que més aviat tirava cap a això darrer). Al seu voltant hi tenia tot de bosses de centres

comercials propers que amb tota seguretat contenien regals nadalencs. Aquelles diades tothom anava per feina, amb la mateixa intenció. Estava observant els llibres exposats, amb l'interès propi de qui sap exactament què vol. Un detall va cridar-li l'atenció de manera especial. D'entre els volums a la venda, que gairebé tots eren sobre ioga, tècniques de relaxació o filosofia oriental, en fullejava un, extret d'un expositor amb obres sobre natura i excursionisme, amb un títol singular, definitivament revelador : Sexo al aire libre, editat per una casa de Madrid especialitzada en muntanyisme.

En Julià, que sempre s'havia vanat de ser un fisionomista excel·lent, va posar la memòria a funcionar i en qüestió de dècimes de segon, va tenir totes les dades processades .

-Roser ? Tu ets la Roser Martínez ! Et recordes de mi ?

Per primer cop aquella tarda, en Julià va tenir sensació d'escalfor. La visió de la Roser amb aquell llibre a les mans li va encendre el record dels anys d'adolescència a l'institut. A la Roser (tothom ho sabia), durant el batxillerat les hormones li havien jugat molt males passades i s'havia fet cèlebre per desplegar una libidinositat insòlita entre els seus companys de promoció. Si durant la secundària feia goig, els pas dels anys l'havia convertit en allò que a Burgos, quan en Julià hi feia la *mili*, en deien una *jamona*. En Julià recordava, com si fos avui mateix, l'excursió de final de curs de tercer de BUP i aquells primerencs encontres íntims, protagonitzats per ells dos a la tenda de campanya.

L'estampa de la Roser amb aquell llibre a les mans, examinant-lo amb tanta atenció, li va fer pensar instantàniament en la possibilitat de poder-li proposar reviure aquella aventura de joventut. Semblava que això de la natura i de l'aire lliure a ella encara l'estirava amb força i qui sap si aquell festival hormonal encara continuava actiu ... Era com un rampell, a sangs calentes : qui sap si li acceptaria una proposta atrevidíssima : anar amb ell d'acampada, a la muntanya, a la costa, on fos ... La qüestió seria estar tots dos, retrobats, reeditant episodis viscuts fa més de vint anys. Un iglú de campanya, uns sacs de dormir, la Roser, i sexe en plena natura : què més es podria demanar ? Vés a saber si la Roser, com en Julià mateix, continuava soltera, o separada; sense parella al cap i a la fi. Potser, fins i tot, allò podria ser el retrobament definitiu, la porta d'entrada a una relació

sòlida i per sempre més ...En Julià (que no havia volgut reconèixer-ho mai públicament) havia estat, sempre més, molt penjat de la Roser, d'ençà d'aquell fi de curs.

Quines coses té el destí : tots aquests dies darrera un regal per a la tia i ara estava en presència del millor regal que a ell se li podia oferir. Roser, magnífica vint anys després, la dona de la seva vida, ara se li apareixia en safata de plata. En Julià, posseïdor d'una notable capacitat faulística, notava com l'excitació augmentava en progressió geomètrica : mentre mirava fixament els ulls foscos de la Roser, s'havia oblidat per complet del refredat, del fred tan cru que feia, i fins i tot tenia la impressió que, des del fil musical, Bing Crosby havia apujat el to un parell d'octaves.

Tot d'una, la porta de l'establiment s'obrí de manera sobtada per deixar entrar una clienta guarnida amb un abric de visó . L'alenada d'aire fred procedent de l'exterior que en Julià rebé de cop i li va recórrer l'espina, ficant-se-li fins al moll dels ossos, va deixar-lo glaçat. Va tenir la sensació que tot aquell castell de cartes que havia bastit en pocs segons se li enrunava davant els seus ulls, abans d'aconseguir coronar-lo amb el darrer as. Quin fred més horrorosament insuportable ! Realment, anar d'acampada, ni que fos amb la Roser, era una idea ben poca-solta. Tendes de campanya al pic de l'hivern : massa records del campament de Burgos. Ni pensar-hi !

La Roser hauria d'haver aparegut a la primavera, quan el bon temps, quan el reconsagrat bon temps ja fos aquí d'una maleïda vegada.

Josep M. Sansalvador i Provensal
Sarrià de Ter

FINA MORERA I JORDAN

(Girona 1954). Fa uns quants anys que assaja la creació literària: prosa poètica i relat curt. Ha participat en diversos tallers de novel·la, poesia i narració curta. Des del 2002 comparteix la seva afició per l'escriptura amb un grup de lletraferits. L'any 2005 van publicar un recull de contes, resultat dels seus primers quatre anys de feina col·lectiva (*De nou en nou. Nou relats de Girona. CCG Edicions*). L'escriptura és un acte creatiu que la porta a la contemplació de la vida i a gaudir-ne especialment.

UNA ROBOT JAPONESA FA EL SEU DEBUT A LA SETMANA DE LA MODA DE TOKIO

Ahir amb la Maria ens les vam tenir. No paro de pensar-hi. M'aturo al bar d'en Manel a esmorzar. Mentre llegeixo el diari, a l'apartat de notícies internacionals en trobo una que em deixa commocionat: "la robot HRP-4C ha debutat com a model excepcional de la Setmana de la Moda a Tokio i ha presentat al públic les col·leccions dels dissenyadors més joves". Sempre he desitjat que algú es tragués de la màniga un invent que acabi amb les habituals i llargues baralles que tenim jo i la meva dona, per decidir si jo he de fer això o allò. S'acosta la fi de la guerra de sexes. Ho he esperat tant. Gràcies Japó!

A la foto la robot em sembla una joguina o un personatge tret de la pel·lícula la "Guerra de les Galàxies". L'article explica en detall com a la desfilada ha parlat i s'ha passejat per la passarel·la amb un suau moviment de malucs, deixant a la vista els detalls femenins amb què ha estat dissenyada, entre ells natges i pits. No m'ho puc creure.

Trobo que fins ara la robòtica que imita als humans ha estat molt útil. Però a casa què hi faria una robot? No puc imaginar-la en la meva realitat.

Mentre acabo el meu cafè, se m'acosta en Manel el propietari del bar. Vull saber què en pensa i li dic que llegeixi la notícia. Amb un posat molt seriós, em diu:

què vols que et digui, no vull deixar de veure i sentir a prop meu el cos suau i calent d'una dona, a canvi de la suposada eficàcia d'un robot. No em vingueu amb punyetes!

A la conversa s'afegeix en Pere, el masover de Can Puigfred, un home fort i senzill, que es passa el dia treballant la terra i cuidant bestiar:

puc preguntar una cosa, abans de dir la meva?

sí, i tant

aquesta andròmina parla?

sí, i?

quina llàstima podria ser perfecta, si no parlés

_...? però t'ajudaria! _

no et dono pas la raó, en això

Ens ensenya la foto de l'HRP-4C, i continua dient:

_Mireu-la bé!, és una peça molt refinada. Sembla poc estable. Està pensada per la ciutat. Al camp, cada dos per tres la trobaria a terra. És un invent per a senyors de casa "bona" _

A aquests comentaris se n'afegeixen d'altres: *_que si els robots són innecessaris_*, que si *_m'excita més veure una rentadora, que no pas aquesta "HRP" _*; etc. A poc a poc la conversa entra en el sense sentit. Potser perquè tots els que hi participem som homes. Tot plegat em té una mica fart i decideixo anar cap a casa.

Pel camí no deixo de pensar en la robot i els comentaris. Jo no allargo gaire, però no em puc imaginar anant al cinema amb la robot, o deixant que ordeni els meus CDs, o que tregui la pols de la meva col·lecció de soldats de plom. És un tema molt difícil.

Arribo a casa i la Maria m'espera. El nen aquest vespre separà a casa l'àvia Teresa. Sopem i després mentre ella renta els plats i jo els endreço li comento la notícia. Em sorprèn el seu comentari:

tenir una robot amb pits i malucs corrent per casa, quina ximpleria!

O sigui que mai la tindrem a casa perquè tot i ser un robot l'han construïda i vestida com una dona. Després d'un curt però intens silenci, com si alguna cosa l'empentés m'ha dit: *_ escriure una nota al diari perquè la publiquin en l'apartat d'articles d'opinió_*. Ha anat a buscar l'ordinador i s'ha posat a escriure. Jo me n'he anat a dormir, sense preguntar res.

M'he despertat quan s'ha ficat al llit. La curiositat m'ha guanyat. Vull saber què ha escrit. La Maria és una mica reservada, però quan ho té clar no se'n calla ni una. Damunt la taula del despatx trobo l'escrit.

“Vull fer referència a la recent presentació de la robot HRP-4C a Tokio. Em dirigeixo a tots els dissenyadors de la moda, a tots aquells que s'han entretingut durant molt temps en la masculinització de les dones i de tot allò femení. He de dir que ho han fet molt bé!. Ens han deixat sense formes. Les corbes han deixat pas a les rectes. I ara què? pretenen robotitzar-nos?. La cara de la robot és de silicona, nosaltres ja complim i ens omplim de botox; el seu cos és de metall, d'alumini negre i platejat, les dones ens fem la cirurgia estètica i ens vestim de negre rigorós. Diuen que la robot es mou gràcies a trenta motors, nosaltres prenem fortes dosis d'ansiolítics i antidepressius per sostenir aquesta vida que no és vida. En fi, només volia dir a tots ells que ara me'n adono que no es tracta de transformar-nos a totes en homes, si no de convertir-nos en màquines. La fi de la meva existència s'apropa. El pas final un taüt de metall. Sóc una dona, em dic Maria, sóc mare i estimo en Ramon. Això no és important”.

Se m'ha encongit el cor, quan de sobte m'he imaginat la robot amb la cara de la Maria i la Maria amb el cos de la robot. Em pregunto, quantes dones viuen amb aquesta angúnia? Quan s'acabarà tot plegat? Torno al llit, em miro la Maria, la meva Maria.

Fina Morera maig 2009

ENRIC ROCA PERICH

Em dic Enric Roca Perich. Sóc de Portbou (Alt Empordà) i visc a Girona. Publico a Relats en català amb el pseudònim de Copèrnic. Vaig començar a escriure regularment a diaris digitals com Diari de Mataró i Diari de Vilanova. Al cap de poc temps em va arribar l'oportunitat d'enviar col·laboracions al Diari de Girona, sense columna ni dia de la setmana fixos. Des de llavors m'han publicat més de cent articles, la majoria periodístics i algun de literari. A Relats porto cinc anys i m'han editat més de dos-cents relats. L'any 2007 vaig ésser finalista del IX Premi Víctor Mora de narrativa breu amb el conte "Sagetes en la nit". Tinc algun article literari publicat en llibres de viatges i contes curts en algun recull col·lectiu.

AMB LA SALUT NO S'HI JUGA

- I no varen sospitar mai res?
- No hi havia cap motiu per malfiar-se'n. A ella, la varen fer sòcia els seus pares tot just néixer, aquí mateix, en aquesta clínica. Ell es va donar d'alta fa uns divuit anys. Tots dos eren persones aparentment sanes. A la dona li varen extirpar les amígdales quan encara era una nena. A part d'això només hi ha registrades visites a diferents especialistes. Res d'anormal: Controls rutinaris de medicina general, revisions ginecològiques, algun problema gàstric o dermatològic...
- Però hi va haver un moment en que la cosa va canviar...
- Sí, fa cosa d'uns deu anys varen sovintejar els ingressos a urgències, per l'un o per l'altre: Poliúria, dolors al pit, insuficiència respiratòria, gastritis... El metge de torn seguia el protocol: Comprovació de la pressió arterial, de la temperatura, anàlisis de sang i alguna vegada d'orina. Quan es creia necessari, alguna radiografia. Llavors se'ls hi donava hora amb l'especialista, que també seguia les recomanacions especificades: Ressonàncies, TACS, proves diverses.... Finalment se'ls hi receptaven ansiolítics. Va arribar un moment en que no hi havia metge, infermera, administratiu o dona de la neteja que no els reconegués ni prova o

aparell que no coneguessin. Eren molt populars entre el personal. Tinc tot l'història aquí per si els vol veure. Són aquestes dues piles de papers.

- No cal, no cal...i fins fa tres mesos no se'n varen adonar del perjudici que ocasionava això a la nostra mútua: "La Benefactora"?
- Pensi que aquestes coses són molt difícils de detectar. La burocràcia no ajuda gaire. Fa uns anys no es feien tantes comprovacions. Si els números sortien, si els beneficis d'un any eren un deu per cent més que l'any anterior, el Consell ja estava satisfet. Podia sortir davant dels mitjans i presumir de gestió controlada, d'experiència en el servei sanitari i tots aquests arguments típics de les mútues. No va ésser fins que es varen implantar les auditories i els famosos ratings de clients quan se'n adonaren que aquesta parella tenia un superàvit respecte a l'entitat d'uns 50,000 euros...
- Tot i pagar les quotes religiosament...
- Sí, i augmentant-les amb els barems establerts segons l'edat. Són hipocondríacs. Serien capaços de posar en perill la viabilitat del sistema sanitari estatal, si s'ho proposessin.
- I llavors va ésser quan varen decidir donar-los de baixa de manera unilateral...
- No exactament. El sistema informàtic envia les cartes de manera automàtica quan en un any hi ha un dèficit per a la mútua de deu mil euros. En el redactat s'exposen una sèrie de raons (una excusa, en realitat) per a justificar la decisió que s'ha pres. Segons sembla, en llegir-la, s'espantaren de tal manera que l'home tingué un petit atac de feridura. Varen anar a un hospital públic. Ell està bastant recuperat però ens han posat una demanda. Volen deu milions d'euros per danys i perjudicis. Han agafat un advocat mediàtic. Van a tant per cent. Quanta més indemnització hàgim de pagar, més cobrarà el lletrat. He fet algunes comprovacions: La mútua va cometre algunes irregularitats, la més greu una pèrdua d'història. Si anem a judici, no cal dir-li que serà utilitzat en contra nostra. Em sembla que ho tenim bastant malament.
- La mare que els va parir!